

бости, съ които създателът е украсилъ нѣкой върхъ на твоите хубави балкани, нѣкой кѫтъ отъ твоите богати плодоносни полета, нѣкой отсѣкъ отъ живописните долове, които се извиватъ на длѣжъ и ширъ по тебе! Често пѫти правя азъ мислени пѫтувания по твоята карта, изпъстрена съ имена на толкова прѣдмети, едни отъ други по интересни, едни отъ други по-мили! И въ всѣки кѫтъ азъ намирамъ по нѣщо отъ твоето минало, узнавамъ по нѣщо отъ твоето настояще, прѣдусъщамъ по нѣщо за твоето бѫдеще.

Обичамъ те, о мила родино! Обичамъ те и въ твоята история, всѣка страница отъ която ми говори умъ и разумъ. Тамъ азъ виждамъ нравствения обликъ на племето, на което съмъ потомецъ. Тамъ познавамъ причините на теглото, на черното робско тегло, на което е ставалъ не веднажъ жертва моя миль народъ. Тамъ се уча да бѫда достоенъ твой синъ, честно да ти служа, вѣренъ да ти бѫда до край! Въ описание на това минало, въ което свободата и робството, щастието и нещастието, сълзите и радостта, милосърдието и жестокостта сѫ свързани едно за друго неразрывно, като пръстените на верига, — въ тази игрива промѣнчивост на твоята сѫдба азъ намирамъ пълно доказателство на истината, че въ единението е силата на народите и на друга пакъ такъва истина, че единението на народите се постига само въ името на един общ възвишенъ идеалъ.

Моята обичъ къмъ тебе става още по-силна, о мое отечество, кога си спомня, че отъ твоята сѫдба зависи напълно и моето бѫдеще щастие или нещастие; защото азъ знамъ вече, знамъ отъ твоята история, че личното благо зависи всецѣло отъ общото; защото знамъ, че ще съмъ честитъ, само ако ти си свободно, и право и равномѣрно вървишъ въ пѫтя на напрѣдъка — въ пѫтя, който води къмъ човѣшкото съвършенство! . . .

Но ти, о мила татковино, още не си свободна; ти и още влѣчешъ тежкия хомотъ на теглото. Единъ голѣмъ дѣлъ отъ тебе е още страна робска, дѣто владатъ